

SINGULARI QUADAM

Encyklika papieża PIUSA X

24 WRZEŚNIA 1912

Spis treści

SINGULARI QUADAM 24 września 1912	3
POWODY WYPOWIEDZI PAPIEŻA.....	3
PODSTAWOWE ZASADY I OBOWIĄZKI KATOLIKÓW	3
PRACOWNICZE STOWARZYSZENIA KATOLICKIE.....	4
WSPÓŁPRACA Z NIEKATOLIKAMI	4
STOWARZYSZENIA MIĘDZYWYZNANIOWE.....	4
WARUNKI WSPÓŁPRACY Z NIEKATOLIKAMI	5
OBOWIĄZKI BISKUPÓW	5

Św. PIUS X

O ORGANIZACJACH PRACOWNICZYCH

SINGULARI QUADAM 24 września 1912

POWODY WYPOWIEDZI PAPIEŻA

1. Zostaliśmy poruszeni szczególnie tklwym i życzliwym uczuciem do katolików w Niemczech, którzy są najwierniejsi i oddani w posłuszeństwie Stolicy Apostolskiej, a także przyzwyczajeni do wspaiałomyślnej walki i męźności w imieniu Kościoła. Czujemy się zatem zmuszeni, Czcigodni Bracia, przeznaczyć pełnię naszych sił i uwagę dyskusji, która powstała wśród nich na temat związków pracowniczych. Co się tyczy tego problemu, kilku z Was - zarówno kompetentnych, jak i poważanych reprezentantów obu poglądów - informowało Nas już wielokrotnie w ostatnich kilku latach. Świadomi naszego Urzędu Apostolskiego, zbadaliśmy ten problem najpilniej. W pełni zdajemy sobie sprawę, że naszym świętym obowiązkiem jest nieustanna praca, aby nasi ukochani synowie zachowali niezmacone i nienaruszone nauczanie katolickie i aby nie dopuścić do narażenia ich wiary na niebezpieczeństwo. Jeśli nie mieliby się oni w porę na bacności, mogliby w sposób oczywisty, stopniowo i niezauważalnie popaść w niebezpieczeństwo zadowolenia się niejasną i nieokreśloną formą chrześcijaństwa, która została ostatnio nazwana międzywyznaniowość . Jest to równoznaczne z niczym więcej niż pustym zaleceniem uogólnionego chrześcijaństwa. Oczywiście, nie ma nic bardziej przeciwnego nauczaniu Jezusa Chrystusa. Ponadto, ponieważ naszym najgorętszym życzeniem jest krzewienie i umacnianie zgody wśród katolików, usiłujemy ustawicznie usunąć wszelkie okazje do waśni, które rozpraszają moc ludzi dobrej woli i są korzystne tylko dla wrogów religii. W końcu, życzymy sobie i pragniemy, aby wierni żyli z ich niekatolickimi współobywatelami w pokoju, bez którego żaden porządek ludzkiej społeczności, ani żadna pomyślność w państwie nie będą mogły przetrwać.

Jeśli jednak, jak to już powiedzieliśmy, istnienie tego problemu było nam znane, niemniej zamierzaliśmy roztropnie uzyskać opinię każdego z Was, Czcigodni Bracia, przed ogłoszeniem naszej decyzji. Odpowiedzieliście na nasze pytania z taką sumiennością i pilnością jak tego wymaga powaga problemu.

PODSTAWOWE ZASADY I OBOWIĄZKI KATOLIKÓW

2. Stosownie do tego oświadczyliśmy wszystkim, że wszyscy katolicy mają święty i nienaruszony obowiązek, zarówno w życiu prywatnym jak i publicznym, okazać posłuszeństwo i mocno przylgnąć, a także nieustraszenie głosić zasady prawdy chrześcijańskiej ogłoszone przez Urząd Nauczycielski Kościoła Katolickiego. W szczególności mamy na myśli te zasady, które Nasz Poprzednik mądrze przedstawił w encyklice Rerum Novarum. Wiemy, że biskupi Prus stosowali je z największym oddaniem podczas swych obrad na Kongresie w Fuldzie w 1900 roku. Wy sami streściliście podstawowe idee tych zasad w waszych wiadomościach dotyczących tego problemu.
3. Oto podstawowe zasady: dokonując jakiegokolwiek czynności, nawet w sferze dóbr doczesnych, chrześcijanin nie może ignorować dobra nadnaturalnego. Raczej, zgodnie z nakazem filozofii chrześcijańskiej, musi uporządkować wszystkie rzeczy ku celowi ostatecznemu, mianowicie Najwyższemu Bogu. Wszystkie jego działania, które są moralnie albo dobre, albo złe (inaczej mówiąc: czy są one zgodne lub niezgodne z prawem naturalnym i boskim) podlegają wyrokom

urzędu sędziowskiego Kościoła. Wszyscy, którzy noszą chwalebne imię chrześcijan, czy to indywidualnie, czy też zbiorowo, jeśli chcą pozostać wierni swemu powołaniu nie mogą sprzyjać nienawiści i niezgodzie pomiędzy klasami społecznymi. Przeciwnie, powinni popierać wzajemną zgodę i miłość. Kwestia społeczna i towarzyszące jej kontrowersje, takie jak charakter i czas trwania pracy, zarobek do zapłaty i strajki pracowników, nie jest po prostu ekonomicznej postaci. Dlatego nie może znaleźć się wśród tych, które są stale poza autorytetem kościelnym. "Gdyż przeciwnie prawdą jest, że jest ona w pierwszym rzędzie obyczajową i religijną i dlatego właśnie musi być rozwiązana przede wszystkim według prawa obyczajowego i przewodnich zasad religii" (Leon XIII, [Graves de communi](#), nr 11).

PRACOWNICZE STOWARZYSZENIA KATOLICKIE

4. Teraz odnośnie organizacji pracowniczych: choćby nawet ich celem było przyniesienie doczesnych korzyści ich członkom, to jednak te stowarzyszenia zostały uznane i poczytane za najbardziej użyteczne dla prawdziwej i stałej korzyści ich członków, które zostały założone przede wszystkim na fundamencie religii katolickiej i szczerze postępują według wskazówek Kościoła. Powtórzyliśmy to oświadczenie przy kilku poprzednich okazjach w odpowiedzi na zapytania z różnych krajów. Zatem, te tak zwane wyznaniowe organizacje katolickie muszą zostać bezwarunkowo uznane i zalecane na wszelki sposób w regionach katolickich, jak i we wszystkich okolicach, gdzie - jak można przypuszczać - mogą one udzielić pomocy różnym potrzebom swych członków. Jednak, jeśli chodzi o problem stowarzyszeń, które bezpośrednio lub pośrednio mają związek ze sferą religii i moralności, nie byłoby dozwolone sprzyjanie i rozprzestrzenianie mieszanych organizacji, to znaczy stowarzyszeń złożonych z katolików i niekatolików na terenach właśnie wymienionych. Poza innymi sprawami, w tych organizacjach istnieją lub bezwarunkowo mogą zaistnieć dla naszego ludu poważne niebezpieczeństwa ingerencji w ich wiarę i należne posłuszeństwo wobec przykazań i nakazów Kościoła Katolickiego. Czcigodni Bracia, Wy sami szczerze zwróciliście uwagę na ten problem w kilku waszych odpowiedziach, które czytaliśmy.

WSPÓŁPRACA Z NIEKATOLIKAMI

5. Dlatego nie szczędzimy pochwał każdemu i wszystkim tym rzeczywiście katolickim stowarzyszeniom, jakie istnieją w Niemczech. Życzymy im sukcesów we wszystkich ich usiłowaniach podejmowanych w imieniu ludu pracującego, mając nadzieję, że będą się one cieszyć stałym wzrostem. Jednak mówiąc to, nie zaprzeczamy, że katolicy w swych wysiłkach polepszenia warunków życia robotników, bardziej słusznego podziału zarobków i innych uzasadnionych korzyści, mają prawo, zabezpieczywszy sobie zachowanie należytej ostrożności, współpracować z niekatolikami dla dobra wspólnego. Dlatego ze względu na takie cele, chcielibyśmy raczej widzieć stowarzyszenia katolickie i niekatolickie, jak łączą swe siły w tej nowej, będącej na czasie instytucji, znanej jako kartel.

STOWARZYSZENIA MIĘDZYWYZNANIOWE

6. Niemało spośród Was, Czcigodni Bracia, pytało Nas, czy jest dopuszczalne tolerowanie tak zwanych chrześcijańskich związków zawodowych, które obecnie istnieją w waszych diecezjach, ponieważ - po pierwsze - mają one znacznie większą liczbę członków niż czysto katolickie stowarzyszenia i - po drugie - jeśli zostałoby dane pozwolenie, mogłoby ono dać w rezultacie zasadnicze straty. Ze względu na szczególne okoliczności spraw katolickich w Niemczech, uważamy, że powinniśmy przyjąć tę petycję. Ponadto oświadczamy, że te mieszane

stowarzyszenia, które obecnie istnieją na terenie waszych diecezji mogą być tolerowane, a katolicy mają pozwolenie przystąpić do nich, tak długo jak ta tolerancja nie zostanie przerwana przez należyty i dopuszczalny powód nowej i zmienionej sytuacji.

WARUNKI WSPÓŁPRACY Z NIEKATOLIKAMI

Następujące rzeczy są najważniejsze jeśli chodzi o ostrożność: należy zabezpieczyć katolickich pracowników, którzy są członkami związków zawodowych, poprzez przymusową przynależność do tych stowarzyszeń katolickich, które są znane jako Arbeitervereine. W przypadku, gdy muszą oni złożyć taką ofiarę z tego powodu, nawet monetarną, jesteśmy przekonani, że uczynią oni tak w imię zabezpieczenia integralności swej wiary. Jak to już zostało szczęśliwie pokazane, katolickie stowarzyszenia pracownicze, wsparte przez duchowieństwo oraz przez swe kierownictwo i czujny zarząd, mogą osiągnąć bardzo wiele, chroniąc prawdy religijne i czystość obyczajów wśród swych członków oraz ożywiając ducha religijnego poprzez częste praktyki pobożności. Zatem liderzy tych stowarzyszeń jasno rozpoznając potrzeby czasu, zostali z pewnością przygotowani, żeby poinstruować robotników o ich obowiązkach w sprawiedliwości i miłości, zwłaszcza co do przykazań i nakazów, w których dokładna wiedza jest potrzebna lub użyteczna w stopniu umożliwiającym im wzięcie aktywnego udziału w swych związkach zawodowych, zgodnie z zasadami nauki katolickiej.

7. Ponadto, jeśli katolikom zostanie zezwolone przyłączenie się do związków zawodowych, te stowarzyszenia muszą stronić od wszystkiego, co nie jest zgodne w zasadach lub w praktyce, z naukami i przykazaniami Kościoła lub z właściwymi autorytetami kościelnymi. Podobnie wszystko w ich literaturze lub wypowiedziach publicznych lub też w działaniach, co w powyższym obrazie mogłoby ściągnąć krytykę, powinno być unikane.

OBOWIĄZKI BISKUPÓW

Dlatego biskupi powinni uważać to za swój obowiązek, aby uważnie obserwować prowadzenie wszystkich tych stowarzyszeń i pilnie czuwać, żeby katoliccy członkowie nie cierpieli żadnej krzywdy, jako rezultat ich przynależności. Jakkolwiek sami katoliccy członkowie nie powinni nigdy dozwolnić związkom - które w imię materialnych interesów swoich członków lub związek jako taki - ogłoszenia lub popierania nauki lub zaangażowania w działalność, która mogłaby stać w jakikolwiek sposób w konflikcie z nakazami ogłoszonymi przez najwyższy autorytet nauczający Kościoła, szczególnie w tym, co zostało wyżej podane. Dlatego, jak często powstają problemy dotyczące sprawiedliwości lub miłosierdzia, biskupi powinni z największą troską uważać, żeby wierni nie przeoczyli katolickiej nauki moralnej i nie odstąpili od niej nawet na szerokość palca.

8. Jesteśmy przekonani, Czcigodni Bracia, że zajmiecie się pilnie baczeniem, aby wszystkie nasze polecenia zostały sumiennie i dokładnie wykonane, informując Nas starannie i stale o tym bardzo poważnym problemie. Ponieważ wzięliśmy tę sprawę pod naszą jurysdykcję, a po wysłuchaniu opinii biskupów - ponieważ decyzja zależy od Nas - niniejszym nakazujemy wszystkim katolikom dobrej woli, aby zaniechali pomiędzy sobą wszelkich dysput na ten temat. Jesteśmy przeświadczeni, że z braterską miłością i w doskonałym posłuszeństwie wykonają oni całkowicie i z radością nasz nakaz. Jeśli powstaną wśród nich dodatkowe trudności powinni szukać rozwiązania w następujący sposób: niech zwrócą się najpierw po radę do swych biskupów, a następnie niech przedłożą sprawę Stolicy Apostolskiej do rozstrzygnięcia.

Jest jeszcze jeden punkt do rozważenia, ale można go wywnioskować z tego, co już zostało powiedziane. Z jednej strony nikogo nie można oskarżać o złą wiarę pod takim pretekstem, że ma złą wolę ten, kto twarde broniąc nauk i praw Kościoła, jednak z powodu ważnych przyczyn przynależał lub chce przynależać do mieszanych stowarzyszeń pracy w tych okolicach, gdzie pod zapewnioną ochroną, autorytet kościelny zezwolił na to ze względu na sytuację lokalną. Z drugiej strony byłoby podobnie najbardziej karygodne sprzeciwiać się lub atakować czysto katolickie stowarzyszenia (ten rodzaj stowarzyszeń musi być popierany i promowany w każdy możliwy sposób) i żądać aby te tak zwane międzywyznaniowe stowarzyszenia zostały zaprowadzone i przymuszać swych pracowników z tego powodu, że wszystkie stowarzyszenia katolickie w każdej diecezji powinny zostać zorganizowane według jednego i tego samego wzoru.

9. Wyrażając nasze życzenie, żeby katolicy niemieccy mogli uczynić postęp w życiu religijnym i obywatelskim, a także aby ich życzenia zostały szczęśliwie zrealizowane, błagamy dla umiłowanego narodu niemieckiego o szczególną pomoc Wszechmocnego Boga i o opiekę Dziewicy, Matki Bożej, Królowej Pokoju. Jako gwarancję łask Bożych, jak również jako znak naszej szczególnej miłości, najmiłościwiej udzielamy Tobie, Umiłowany Synu i Wam, Czcigodni Bracia, waszemu duchowieństwu i ludowi Apostolskiego Błogosławieństwa.